

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور- پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان:

بررسی اثرات شیوع کووید-۱۹ بر
فعالیت‌های صیادی در آبهای دریای خزر،
خلیج فارس و دریای عمان

مجری:

علی سالار پوری

شماره ثبت

۶۲۶۹۷

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان طرح/پروژه: بررسی اثرات شیوع کووید-۱۹ بر فعالیت‌های صیادی در آبهای دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان

کد مصوب: ۲-۷۵-۱۲-۰۱۵-۰۰۰۲۶۱

نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: علی سالار پوری

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری: علی سالار پوری

نام و نام خانوادگی همکار(ان): سید امین اله تقوی مطلق، هوشنگ انصاری، محمد مؤمنی، حسن فضلی، غلامرضا دریا نبرد، مسلم دلیری، سیامک بهزادی، مهرزاد کشاورزی فرد، علی مبرز، سید احمدرضا هاشمی، آرزو وهاب نژاد، سید عباس حسینی، علی اصغر جانباز، اکبرپور غلامی مقدم کلاچاهی، کامبیز خدمتی بازکیائی، فرامرز باقرزاده افروزی، معصومه حاجی میری، زهره مخیر، محمد قدیری ایبانه، احسان کامرانی

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان هرمزگان

تاریخ شروع: ۱۴۰۰/۴/۱

مدت اجرا: ۱ سال

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۱

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسؤل / مجری»

طرح/پروژه: بررسی اثرات شیوع کووید-۱۹ بر فعالیت‌های
صیادی در آب‌های دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان
کد مصوب: ۰۰۰۲۶۱-۰۱۵-۱۲-۷۵-۲

شماره ثبت (فروست): ۶۲۶۹۷ تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۳

با مسؤلیت اجرایی جناب آقای علی سالاری پور دارای مدرک
تحصیلی دکتری تخصصی در رشته شیلات می‌باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر
آبزیان در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۱۴ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید
گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت عضو هیئت علمی در پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و
دریای عمان مشغول بوده است.

صفحه	عنوان	فهرست مندرجات
۱	چکیده	۱
۴	۱-۱- اهداف پروژه	۴
۴	۲-۱- مروری بر مطالعات انجام شده	۴
۸	۲- مواد و روش ها	۸
۸	۱-۲- محدوده مورد مطالعه	۸
۸	۲-۲- جامعه آماری و انتخاب نمونه ها	۸
۹	۳-۲- گردآوری داده ها	۹
۱۱	۳- نتایج و بحث	۱۱
۱۱	۱-۳- اطلاعات فردی مصاحبه شوندگان	۱۱
۱۱	۳-۱-۱- جنسیت افراد شرکت کننده	۱۱
۱۱	۳-۱-۲- محل زندگی (استان)	۱۱
۱۲	۳-۱-۳- میزان تمایل برای مشارکت در مصاحبه	۱۲
۱۳	۳-۱-۴- سن افراد نمونه آماری	۱۳
۱۵	۳-۱-۵- نوع شناور مورد استفاده	۱۵
۱۶	۳-۱-۶- نوع روش صید مورد استفاده	۱۶
۱۷	۳-۱-۷- موقعیت شغلی مصاحبه شوندگان	۱۷
۱۸	۳-۲- سؤالات فردی و خانوادگی	۱۸
۱۸	۳-۲-۱- ارزیابی استفاده از زمان	۱۸
۱۹	۳-۲-۲- ارزیابی وضعیت اشتغال و درآمد	۱۹
۲۴	۳-۲-۳- توانایی در خرید غذا و دارو	۲۴
۲۶	۳-۲-۴- دسترسی به حمایت های دولتی و سازمان های مردم نهاد	۲۶
۲۸	۳-۲-۵- دسترسی به خدمات دولتی	۲۸
۳۰	۳-۳- سؤالات در سطح جامعه	۳۰
۳۰	۳-۳-۱- بیماری کرونا و سلامت جامعه صیادی	۳۰
۳۴	۳-۳-۲- امنیت غذایی	۳۴
۳۶	۳-۳-۳- تولید غذا و درآمد	۳۶

۳۸ ۳-۳-۴- فروش آبریان
۴۲ ۳-۴- تحقیقات، آموزش و اطلاع رسانی
۴۵ ۳-۵- سؤالات عمومی
۴۹ ۵- نتیجه گیری نهایی
۵۱ پیشنهادها
۵۲ منابع
۵۵ پیوست
۵۶ پیوست ۱. پرسشنامه گردآوری داده‌های مورد نیاز در پروژه
۶۱ چکیده انگلیسی

چکیده

اثرات شیوع پاندمی کووید-۱۹ بر فعالیت‌های جامعه صیادی استان‌های ساحلی شمالی و جنوبی کشور، از طریق پرسشنامه آنلاین الکترونیکی به صورت غیرحضوری از گروه‌های صیادان سنتی، واسطه‌ها و فروشندگان ماهی در سال ۱۴۰۰ مورد مطالعه قرار گرفت. نمونه‌برداری‌ها به صورت تصادفی ساده از طریق ارسال لینک پرسشنامه توسط شبکه اجتماعی واتساپ به جامعه صیادی کشور انجام شد، پرسشنامه حاوی ۶۴ سؤال در قالب ۴ سطح (الف) فردی/خانوادگی، (ب) جامعه، (ج) تحقیقات، آموزش و اطلاع‌رسانی و (د) سؤالات عمومی بود. در مجموع ۶۹۳ پرسشنامه دریافت شدند که سهم مردان ۹۸/۶ درصد و زنان ۱/۴ درصد بود از سوی دیگر ۷۶/۹ درصد مصاحبه‌شوندگان را افراد جوان زیر ۵۰ سال تشکیل می‌دادند، ۶۹ درصد پرسشنامه‌ها توسط صیادان جنوب و ۳۱ درصد نیز توسط صیادان شمال تکمیل شدند.

در ارزیابی استفاده از زمان، مشخص شد که ۷۹/۴ درصد مصاحبه‌شوندگان تأیید کردند به دلیل شیوع کرونا زمان صرف شده برای مراقبت از اعضای خانواده افزایش یافته که وظیفه مراقبت عمدتاً در ۵۳/۶ درصد موارد توسط زنان انجام می‌شده است. ۸۴/۵ درصد از مصاحبه‌شوندگان اظهار داشتند که درآمدشان به دلیل شیوع کرونا کاهش یافته است، در حالی که ۶۱/۲ درصد تأیید کردند که فردی از اعضای خانواده‌شان به دلیل شیوع کرونا شغل خود را از دست داده است. به دلیل محدودیت‌های اعمال شده در صید و عرضه آبریان، ۸۲/۷ درصد از مصاحبه‌شوندگان تأثیر منفی شیوع کرونا بر بازار فروش آبریان را تأیید کرده‌اند و ۴۱/۸ درصد از آن‌ها روند قیمت آبریان پس از شیوع کرونا را افزایشی می‌دانند. فقط یک سوم جامعه صیادی بیان کردند که راه درآمدزایی دیگری به غیر از صیادی در منطقه‌شان وجود دارد، در استان‌های شمالی امکان درآمدزایی دیگر نسبت به استان‌های جنوبی بیشتر است.

شیوع پاندمی کرونا بر امنیت غذایی جامعه صیادی تأثیر منفی گذاشته است، بر اساس نتایج ۸۹/۳ درصد از جامعه صیادی عموماً بابت تهیه خورده و خوراک خانه نگران هستند و ۵۹/۶ درصد نیز توانایی جایگزین کردن اقلام بهداشتی و دارویی خود را ندارند. از سوی دیگر ۸۹/۷ درصد بیان داشته‌اند که هیچ برنامه مدونی برای امنیت غذایی در جامعه صیادی وجود نداشته است و ۴۹/۸ درصد از آن‌ها شاهد کمبود مواد غذایی در دوران شیوع کرونا بوده‌اند. شیوع کرونا دسترسی به خدمات دولتی را دچار اختلال کرده است به طوری که ۵۳/۹ درصد بیان داشتند که دورکاری‌ها تأثیر منفی بر دریافت خدمات دولتی داشته است و کمتر از ۱۰ درصد جامعه صیادی اظهار داشتند که جلساتی برای دریافت نظرات و مشکلاتشان برگزار شده است. بیش از ۷۰ درصد جامعه صیادی بیان داشتند که آموزشی در خصوص شیوع کرونا و تأثیر آن بر صید و صیادی برای آن‌ها ارائه نشده است. نیاز به انجام تحقیقات در مورد دوران کرونا، توسط حدود ۶۰ درصد از مصاحبه‌شوندگان ضروری تشخیص داده شده و تأثیر آسیب‌های اقتصادی اجتماعی شیوع کرونا بر جامعه صیادی مهم‌ترین اولویت پژوهشی آن‌ها ذکر شده است.

کلمات کلیدی: کووید-۱۹، جامعه صیادی، اشتغال، امنیت غذایی، درآمد، ایران